

KURIER Popularny

Organ Polskiej Partii Socjalistycznej

Rok III Nr 187 (618)

Łódź, niedziela 13 lipca 1947 r.

CENA 3 ZŁ

Wysokie odznaczenia dla członków komisji radzieckiej

WARSZAWA (PAP). Prezydent Rzeczypospolitej udekorował w Belwederze złotymi Krzyżami Zasługi przedstawicieli nadzwyczajnej radzieckiej komisji dla badania zbrodni wojennych oraz członków mieszanej polsko-radzieckiej komisji dla badania zbrodni niemieckich gen. Dymitra Kudriawcewa i prof. Michała Awdriczewa.

Pracując na terenie naszego kraju, przyczynili się w wielkim stopniu do ujawnienia rozmiarów zbrodni niemieckich popełnionych na żołnierzach polskich i radzieckich, jak i na ludności cywilnej.

Konferencja w Waszyngtonie dalszym ciągiem obrad paryskich?

TYLKO TRZY DNI

trwać będzie Konferencja Paryska

Odbudowa Niemiec

stanowi jeden z głównych punktów obrad

PARYŻ (PAP). Obrady konferencji paryskiej zagał krótkim przemówieniem francuski min. spraw zagranicznych Bidault.

Nawiązując do zastrzeżeń, jakie niektóre kraje europejskie wysunęły w związku z konferencją paryską, mówca oświadczył, że — zdaniem delegacji francuskiej — nie można pominąć Niemiec w planie odbudowy Europy.

Mimo nieobecności 9-ciu krajów europejskich, Bidault podkreślił, że jego zdaniem, uczestnicy konferencji mogą przemawiać i działać w imieniu całej Europy.

Następnie zabrał głos min. Bevin, poświęcając swe przemówienie polemice z argumentami krajów, które odmówiły udziału w konferencji. Mówca uważa, iż konferencja nie ma charakteru politycznego, lecz gospodarczego.

Organizacja, która zostanie powo-

lana do życia na konferencji paryskiej, nie będzie — zdaniem mówcy — w działalności swojej kolidowała z ONZ. Bevin wezwał uczestników konferencji, aby działali szybko i zakreślili uczestnikom konferencji 3-dniowy termin dla opracowania sprawozdania, któreby zawierało wyniki narad.

Min. Bevin zakończył swe przemówienie oświadczeniem, że kraje europejskie, które odmówiły przyjęcia zaproszenia, będą mogły każdej chwili przystąpić do współpracy z komitetem, który zostanie powołany do życia w Paryżu.

WASZYNGTON, (PAP) — W kołach rządowych określają rozmowy brytyjsko-amerykańskie w sprawie produkcji węgla w Zagłębiu Ruhry jako ważne uzupełnienie konferencji paryskiej w sprawie planu Marshalla.

Dowódca amerykańskiej strefy okupacyjnej w Niemczech gen. Clay prawdopodobnie przybędzie do Waszyngtonu w końcu lipca, wraz z przedstawicielami brytyjskich władz okupacyjnych.

LONDYN (PAP). „Times”, przedstawiając zagadnienie konferencji paryskiej, pisze, że w obradach weźmą udział rzeczoznawcy z 3 stref zachodnich Niemiec.

W kołach francuskich spodziewają się, że problem przyszłości Niemiec nie będzie brany pod uwagę.

Inne państwa jednak z W. Brytanią na czele wychodzą z założenia, że trudno opracować program odbudowy Europy bez uwzględnienia potencjalnych możliwości produkcyjnych Zagłębia Ruhry.

„Times” podkreśla, że władze amerykańskie w planie swym uwzględnią szeroko odbudowę Niemiec.

W związku z tym powtarza się uporczywie wiadomość, że Bank Międzynarodowy przyzna Niemcom pożyczkę w wysokości 300 milionów dolarów na odbudowę kopalń węgla w Zagłębiu Ruhry i na ich modernizację.

Prezydent Banku Międzynarodo-

wego John Mac Cloy oświadczył nie dawno w Waszyngtonie, że Bank Międzynarodowy „rad będzie okazać pomoc Niemcom, jeżeli będzie mógł to uczynić”. Pożyczka dla Niemiec miałaby być zagwarantowana przez kilka krajów, graniczących z Zagłębiem Ruhry.

W kołach londyńskich podaje się, że ambasador amerykański w Londynie Douglas podkreślił, iż przy rozpatrzeniu problemu niemieckiego należy odrzucić względy polityczne i kierować się jedynie argumentami gospodarczymi.

„News Chronicle” liczy się z tym, że na konferencji paryskiej zarysuje się różnica zdań w sprawie Niemiec. W szczególności W. Brytania przygotowuje plan nacjonalizacji kopalń, podczas gdy U. S. A. pragną utrzymać kontrolę władz okupacyjnych nad kopalniami pod patronatem trustów.

MOSKWA (PAP). Na marginesie konferencji paryskiej zwołanej dla opracowania europejskiego planu gospodarczego, sobotnia „Prawda” stwierdza, że inicjatorzy tej konferencji — W. Brytania i Francja — sami nie posiadają żadnego planu gospodarczego a ich gospodarka narodo-

wa może właśnie posłużyć, jako wzór gospodarczej bezplanowości i dezorganizacji.

„Prawda” przeciwstawia inicjatorom konferencji paryskiej państwa wschodniej i środkowej Europy, jak Polska, Jugosławia, Czechosłowacja i inne, które przeprowadziły poważne reformy gospodarcze i planując rozwój swej gospodarki narodowej — mają do zaimplementowania poważne sukcesy, osiągają w wielu gałęziach przemysłu poziom przedwojenny, a nawet go przekraczają.

(Dalszy ciąg na str. 2-iej)

Polski węgiel płynie do Anglii

GDANSK (PAP). W dniu 10 bm. z Gdańska do Anglii wyszedł statek „Borysław” z ładunkiem 6.000 ton węgla.

Również statek „Poznań”, który kończy w Gdańsku wyładunek, zabierze do Anglii transport 2.599 ton węgla.

Nasze stanowisko

Metody walki naszego Rządu i organizacji społecznych mają charakter doraźny i długofalowy, opierający się na planach strukturalnych. Doraźne środki zmierzają do poskromienia drogą administracyjną chorobliwych przejawów związanych z chęcią szybkiego bogacenia się poprzez nadmierne zyski — szczególnie w handlu. Chodziło w danym wypadku o walkę z tym obłędem spekulacyjnym, który wyrastał na podłożu plotki politycznej. Metody administracyjnej walki ze spekulacją już dzisiaj szczyteć się mogą poważnymi osiągnięciami.

Metody fiskalne i administracyjne zaczęły działać z natury rzeczy z pewnym opóźnieniem. Już obecnie jednak przyczyniły się one do właściwego i produktywnego lokowania kapitałów prywatnych. Szkodnicy gospodarczy przekonali się, że uprawianie szkodnictwa nie może im uść bezkarnie i że związane jest ono ze zbyt dużym ryzykiem. W takich warunkach zysk legalny mimo, że jest o wiele niższy stał się dostatecznie atrakcyjny. Prywatni posiadacze kapitałów zwiększają swoje zaufanie i zaczynają lokować swoje zasoby gotówkowe na rynkach nie handlowych.

Poważną rolę w walce ze spekulacją odegrała spółdzielczość i inne formy społecznej wymiany towarów. Uczciwie skalkulowana cena w sklepie spółdzielczym musiała podważyć niezdrowe tendencje kupców, szukających nadmiernych zysków. Zdajemy sobie w pełni sprawę z faktu, że walka o obniżkę cen i całkowite rozbitcie gospodarczego podziemia nie jest jeszcze dokonana. Poza doraźną akcją i strukturalnymi formami walki o normalizację cen, decydujące w konsekwencji znaczenie będzie posiadało wyrównanie popytu z podażą. Systematyczny wzrost wydajności produkcyjnej poszczególnych fabryk, udoskonalenie gospodarki rolnej poprzez jej mechanizację i nowoczesne formy gospodarowania — to są zasadnicze elementy stabilizacji gospodarczej naszego kraju. Cel główny nie może nam jednak przysłańać tych doraźnych form walki, które z dnia na dzień dążą do poprawy bytu mas pracujących.

Czechosłowacja i ZSRR podpisują 5-letni układ gospodarczy o wymianie towarowej

PRAGA, (PAP) — Opublikowany został specjalny radziecko-czechosłowacki komunikat, zawierający sprawozdanie z rokowań przeprowadzonych przez czechosłowacką delegację rządową w Moskwie, z odpowiednimi czynnikami radzieckimi.

W czasie rozmów prowadzonych w serdecznej atmosferze, przedstawiciele rządów czechosłowackiego i radzieckiego poruszyli ważne zagadnienia dotyczące polityki zagranicznej, a zwłaszcza sprawy wzajemnych stosunków między Czechosłowacją i Związkiem Radzieckim.

Specjalną uwagę poświęcono również problemom gospodarczym. Oba rządy postanowiły zawrzeć umowę o wzajemnej dostawie towarów na okres 5 lat.

Na podstawie tej umowy Związek Radziecki dostarczy Czechosłowacji w r. 1948: 200.000 ton pszenicy, 200.000 t. paszy karmnej, 6.000 ton nawozów potasowych, 5.000 ton nawozów azotowych, 20.000 ton bawełny, nasiona olejne, groch, soczewicę, wełnę,

rudę żelazną, manganową i chromową i t. p. w zamian za szyny kolejowe, lokomotywy, urządzenia dla przemysłu obuwianego i cukrowniczego, bydło, cukier, obuwie, tekstylia i inne wyroby.

Czek na 500 tys. dolarów za kosztą okupacji

WIENIEN (SAB). Amerykańskie władze okupacyjne uroczyście przekazały swój pierwszy czek dolarowy austriackiemu bankowi narodowemu, tytułem zapłaty za koszty okupacji amerykańskiej.

Amerykanie zgodzili się pokrywać je od 1 lipca. Czek opiewający na 500.000 dolarów podpisany był przez generała Palmira zastępcę komisarza.

Piękno łowickich strojów ludowych zachwycza nie tylko nas, ale i inne narody. Łowicz jest terenem chętnie odwiedzanym przez tych obcokrajowców, którzy się znaleźli w Polsce.

Socjaliści Anglii i Francji

OSTRO POTEPIAJĄ reżim faszystowski w Grecji

LONDYN, (PAP) — Jak donosi agencja Reutersa trzej aresztowani w środę przywódcy greckiej partii komunistycznej — Zachariades, Pofphyrogenis i Partsallides — zostali oskarżeni o zdradę stanu i wkrótce staną przed sądem.

LONDYN, (PAP) — Agencja Reutersa podaje, powołując się na wiarygodne źródła, że na tydzień przed masowymi aresztowaniami rząd grecki poinformował ambasadora amerykańskiego w Atenach Lincolna Mac Veagh'a o zamierzonej akcji.

Ambasador amerykański miał oświadczyć w odpowiedzi, że Grecja jest państwem suwerennym i jej rząd ma prawo podejmować takie kroki prewencyjne, jakie uzna za nieodzowne w interesach kraju, wobec czego rząd amerykański nie może zgłaszać żadnych zastrzeżeń w tej sprawie.

LONDYN, (PAP) — Grecka demokratyczna agencja prasowa podała do wiadomości, że rząd grecki w Atenach usiłuje prowokacjami i oszczerstwami uzasadnić terrorystyczną akcję, jaką prowadzi wobec organizacji lewicowych.

W komunikacie ateńskim podano, że aresztowano w Atenach elementy, które przybyły do stolicy Grecji w celu wywołania powstania i dokonania zamachu stanu. Okazuje się jednak, że ponad 4 tysiące aresztowanych są stałymi mieszkańcami Aten i Pirusa.

Posel Silverman z Labour Party oświadczył korespondentowi greckiej agencji demokratycznej, że brutalność reżimu faszystowskiego w Grecji wyszła na jaw w całej swej ohydzie. Dla usprawiedliwienia swego terroru reakcyjny rząd grecki zastosował taktykę „podpalenia Reichstagu”.

W Brytanii — powiedział poseł Silverman — ponosi odpowiedzialność za to co się dzieje w Grecji.

Posel Labour Party Millington, w wywiadzie udzielonym tejże agencji zaznaczył, że opinia publiczna w W. Brytanii jest oburzona masowymi aresztowaniami antyfaszystów i będzie popierać walkę o wolność, jaką w Grecji prowadzi grupa lewicowa.

Posłanka Labour Party — Bradock oświadczyła:

„To, co się dzieje w Grecji dowodzi, że faszyzm nie został wykończony w wyniku drugiej wojny światowej, która kosztowała miliony istnień ludzkich. Wydarzenia greckie żywo przypominają wypadki, które poprzedziły we Włoszech i Niemczech zwycięstwo faszyzmu”.

Tylko trzy dni

(Dokończenie ze strony pierwszej)

Stwierdzając, że państwom Europy wschodniej i środkowej potrzebne są kredyty dla rozwoju swej gospodarki narodowej, „Prawda” zazna-cha, że państwa te chętnie przyjęły by kredyty od USA na warunkach sprawiedliwych, jednak bez niepotrzebnych pośredników angielskich i francuskich, którzy chcą zagarnąć w swe ręce kontrolę nad podziałem tych kredytów.

LONDYN (SAP). „Daily Worker” cobliąc aluzje do rozmów USA i W. Brytanii na temat Zagłębia Ruhry pisze:

„Podczas gdy różne narody spotykają się w Paryżu by dyskutować nad planem Marshalla realne decyzje zapadają w Waszyngtonie.

Stany Zjednoczone zadecydowały już, że dolary przeznaczone dla Europy zachodniej będą oddane ośrodkom przemysłowym.

„News Chronicle” podając szczegóły na ten temat pisze, że 75 milj. funtów sterlingów z Banku Między narodowego jest już przeznaczonych na zmodernizowanie przemysłu w okręgu Ruhry.

PARYŻ, (PAP) — Przywódca francuskiej partii socjalistycznej Leon Blum, omawiając na łamach „Le Populaire” sytuację w Grecji, ostro piętkuje terror wprowadzony przez rząd grecki i ostatnie aresztowania działaczy demokratycznych.

„Zarówno ONZ, jak i liberalne koła europejskie — pisze Blum — są przekonane, że obecny rząd grecki przez stosowanie nieludzkich środków przemocy zaostrza i przedłuża wojnę domową”.

Blum stwierdza, że spisy osób, które zostały w ostatnich dniach aresztowane, były oddawna przygotowane. Pod pretekstem obrony przed rzekomym zamachem stanu rząd grecki pozbawił wolności wszystkich swych przeciwników politycznych i deportował ich na odległe wyspy. Obecnie w Grecji nie pozostało już nic z zagwarantowanych przez konstytucję praw.

Wierni rewolucyjnym tradycjom Obrady plenum Komitetu Wykonawczego ZNMS

WARSZAWA, (SAP) — W dniach 7 — 10 bm. odbyły się w Szkołkowskiej Porębie plenarne obrady Komitetu Wykonawczego Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej z udziałem przedstawicieli środowisk ZNMS z całego kraju.

Po zagaleniu przez przewodniczącego Komitetu Wykonawczego tow. Jana Sitzeleckiego — sekretarza generalnego tow. Edwarda Hałosa wygłosił referat organizacyjny, w którym na krótko plan pracy na okres następnego roku.

Referat zwrócił m. in. uwagę na konieczność uszczelnienia wszelkich nie dołączonych organizacyjnych, a zwłaszcza podniesienia dyscypliny. Referat sprawozdawczy wygłosił tow. Krogulec.

Tow. Stankiewicz omówił następną beżącą sytuację międzynarodową i wewnętrzną.

Projekt rezolucji, został przez plenum uchwalony po szczegółowej dyskusji.

Obrady Plenum KW ocenić należy jako wielki krok naprzód. Działacze ZNMS-owscy wykazali wiele zrozumienia obecnej sytuacji, a tekst rezolucji świadczy, że postawę jednolitofrontową i ścisłą współpracę z PPS uważają za fundament działalności Zw. Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej.

Rezolucja

Zw. Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej wierny swym tradycjom rewolucyjnym, walki o socjalizm, uważa za swe najważniejsze zadanie przygotowanie zespołu fachowców — socjalistów, pogłębiających

działe reform społeczno-gospodarczych i kulturalnych w Polsce.

ZNMS, działając na terenie akademickim, uważa się za integralną część ruchu socjalistycznego w Polsce.

Plenum KW ZNMS podkreśla ścisłą łączność z odrodzoną Polską Partią Socjalistyczną, bojowniczką o wolność człowieka i Socjalizm. Plenum KW ZNMS kładzie szczególny nacisk na konieczność kontynuowania lewicowej tradycji ZNMS.

Plenum KW ZNMS całkowicie solidaryzuje się z uchwałą Rady Naczelnej Polskiej Partii Socjalistycznej z dnia 30 czerwca 1947 roku.

Plenum KW ZNMS podkreśla braterskie więzy z organizacją młodzieży TUR, z którą wspólnie chce wychować nowego człowieka, realizatora ustroja socjalistycznego.

Realizacja zadań, jakie stoją przed Zw. wymaga ciągłego podnoszenia

Przemówienie premiera Gottwalda:

Nasze rokowania są dalszym przykładem współpracy

PRAGA, (PAP) — W sobotę 12 bm. przed południem powróciła z Moskwy do Pragi czechosłowacka delegacja rządowa z premierem Gottwaldem na czele.

„Premier Gottwald wygłosił na lotnisku krótkie przemówienie, podkreślając doniosłość odbytych rokowań, w czasie których czechosłowacka delegacja rządowa raz jeszcze przekonała się, jak olbrzymie znaczenie posiada przyjaźń Związku Radzieckiego dla Republiki Czechosłowackiej, zarówno jeśli chodzi o jej bezpieczeństwo i niepodległość, jak też z uwagi na jej interesy gospodarcze.

„Polityczne i gospodarcze rokowania w Moskwie — powiedział premier Gottwald — są ważnym krokiem naprzód na drodze do pogłębienia i ożywienia naszych stosunków ze Związkiem Radzieckim.

Wiele się obecnie mówi o pomocy, mającej na celu rekonstrukcję Europy. Nikt jednak jasno nie powiedział jak sobie tę pomoc i rekonstrukcję wyobraża. Myślę, że nasze rokowania moskiewskie są dobrym przykładem współpracy między narodami, współpracy prowadzonej tylko z myślą o podniesieniu dobrobytu gospodarczego najszerszych warstw ludności obu państw, i że stanowią one wielki wkład w dzieło gospodarczej rekonstrukcji Europy, oraz przyjaźnej i demokratycznej współpracy między narodami”.

Premier Gottwald w chwili przekraczania granicy radziecko-czechosłowackiej wystąpił do generalisimusa Stalina telegramem pożegnalnym, w którym wyraża podziękowanie za gościnność i pomoc udzieloną delegacji.

Premier stwierdził, że zarówno rząd, jak i naród czechosłowacki są przekonani o tym, że nierozważalna przyjaźń ze Związkiem Radzieckim jest podstawą rozwoju Czechosłowacji i niezwykle cennym przyczynkiem do zachowania prawdziwego pokoju między miłującymi wolność narodami.

Obrady prezydium KCZZ

WARSZAWA (SAP). W dniu 11 bm. obradowało prezydium KCZZ, rozpatrując sprawy wewnętrzno-organizacyjne.

4 dzień procesu „Liceum”

Napady i „akcje” Sąd rozpoczął przesłuchanie świadków

WARSZAWA (PAP). W czwartym dniu rozprawy przeciwko grupie wywiadowczej „Liceum” zeznawała oskarżona Halina Błaszczuk.

Rozpoczęła ona pracę w r. 1943 w konspiracji, mając lat 18. W czasie okupacji szkolła niemieckie grupy sanitarne. Po odzyskaniu niepodległości pozostała nadal w konspiracji.

Oświadcza, że stanowisko jej było małe, podlegała ściśle rozkazom swoich władz i nie orientowała się w ich podbudkach politycznych.

W styczniu 1946 r. oskarżona objęła kasę grupy, w której pracowała.

Na kilka dni przed aresztowaniem oskarżonej „Barbara” wydała rozkazy jej, Alenowiczowi, Laszkiewiczowi i Jakubisiakowi na wypadek swego aresztowania. Rozkaz ten polecał zawiadomić zagranicę o aresztowaniu „Barbary” i dać znać placówkom o przerwaniu pracy przez komórkę łączności oraz wypłacić dotacje trzymiesięczne. Polecenie to po aresztowaniu „Barbary” zostało wykonane.

Na pytanie prokuratora, czy oskarżona zbierała jakies materiały — Błaszczukówna zaprzecza twierdząc, że wszystkie materiały, przeznaczone następnie w walczce o podwójnym dniu „Barbara”.

Na pytanie obrony Błaszczukówna odpowiada, że nigdy nie była szefem ekspozytury obcego wywiadu w grupie „Liceum”. „Barbara” oświadczyła, że w razie jej aresztowania pracę komórki trzeba przerwać, ponieważ nie widzi w całej grupie nikogo odpowiedzialnego na stanowisku kierowniczym.

Oskarżona w końcu swych zeznań stwierdza, że chciała zerwać z pracą konspiracyjną i zacząć uczyć się. Nie mogła jednak wycofać się, podlegała bowiem rozkazom. Wszyscy wyzelektowali na moment ujawnienia się całej grupy, by w ten sposób rozpocząć legalne życie.

Sąd przystępuje z kolei do przesłuchania świadków.

Świadek Stanisław Olesiak zeznał, że kapłan „Szczesny” (Karolkiwicz) poznał jesienią 1943 r.,

gdy wstąpił na terenie Wileńszczyzny do jego oddziału partyzanckiego. Po rozwiązaniu oddziału spotkał się ze „Szczesnym” dopiero w lipcu 1945 r. w Warszawie. W tym czasie świadek wstąpił do komórki samochodowej, którą prowadził Fedorowicz. Nie wiedział jakiego charakteru są kontakty „Szczesnego” z Fedorowiczem. W drugiej połowie stycznia 1946 roku, po wyjeździe Fedorowicza, świadek przeszedł pod rozkazy „Szczesnego”.

Przewodniczący: W przedmiocie była jakaś akcja na szosie Szczytno — Olsztyn?

Świadek: Z tym „Szczesnym” nie miał nic wspólnego. To była akcja pod dowództwem Fedorowicza.

Przewodni: A dwa napady w październiku, których świadek dokonał?

Świadek: To było z polecenia Fedorowicza. Karolkiwicz nie wydawał mi rozkazów w tej sprawie.

Olesiak opowiada następnie o dokonaniu napadu na mieszkanię pewnego majora na Grochowie, o napadzie pod dowództwem Fedorowicza w Warszawie na żołnierza przy ul. Marszałkowskiej, w czasie którego zrabowano samochód.

W rubryce samochodu w Al. Nie podległemu brał również udział „Szczesny”.

Następny świadek Jan Niedziela po partyzancie zboczył Karolkiwiczowi dopiero w lipcu 1945 roku. — Świadek do organizacji nie należał, „Szczesny” byłwał często u świadka, ale nie prowadził żadnych rozmów na tematy organizacyjne.

Na pytanie sądu dotyczące napadów, świadek uchylił się od odpowiedzi.

Świadek Paweł Kosk nie wniósł do sprawy nic istotnego, zamknięty.

Na tym przewód sądowy został zamknięty. Przemówienia stron zostały wyznaczone na wtorek 15 bm.

Gospodarka mas pracujących

Na etapie polskiej drogi rewolucyjnej

Trzy akty ustawowe określiły na pierwszym etapie charakter rewolucyjnych przemian ustrojowych w Polsce: dekret PKWN o reformie rolnej, ustawa o unarodowieniu wielkiego i średniego przemysłu, przyjęta przez IX sesję KRN w styczniu 1946 roku, oraz dekret o Radach Zakładowych z lutego 1945 r., który dopiero ostatnio doczekał się nowelizacji. Wyzna czyły one jednocześnie ogólny zarys nowego modelu gospodarczego, obejmującego trzy zasadniczo oddzielne sektory, dopełniające się wzajemnie w obrazie całości gospodarki narodowej.

Szeroki luz, pozostawiony przez akty ustawowe bywa niekiedy wykorzystywany jako pozycja do flankowego ataku przeciw pewnym odcinkom, co do których istnieje odmienne nastawienie programowe. Tak m. in. można byłoby wyłuszczyć fragmenty dotyczące się niedawno dyskusji na temat roli spółdzielczości.

Dyskusje takie, odsłaniające ubocznie istniejące niewątpliwie różnice, wskazują jednocześnie na fakt, że zasadniczy model ustrojowy, stanowi dla dyskutujących stron wspólny punkt wyjściowy, bazę na której opierają koncepcję dalszego rozwoju. Dowodzi to także, że wypracowanie tego modelu, tego typu ustrojowego, jak i jego realizacja, jest wspólnym dobrem całego obozu polskiej lewicy rewolucyjnej, polskich mas pracujących.

USTRÓJ „OTWARTY”

Typ ustroju gospodarczego Polski współczesnej zaliczyć można do „ustrojów otwartych”, kształtujących się w szczególności stopniowo, w formach trwałych, a nie w biegnącym czasie i uzależnionych jedynie od ram ogólnych, nakreślonych przez wstępne akty ustawowe. Decyzja, co do kierunku przemian, którym stworzony model gospodarczy ma podlegać, określała została brzmieniem tych aktów, ich programowym charakterem. Zagadnieniem pierwszej wagi staje się w tych warunkach określenie najważniejszych cech koncepcji zasadniczej, wyróżniających ją wśród innych sposobów rozwiązania problemu.

Przysposobienie do zawodu górniczego

Ośrodki przy kopalniach

Na sesji Komisji Przemysłu Węglowego Międzynarodowej Organizacji Pracy w Genewie omawiane były ostatnio zagadnienia szkolenia zawodowego i przysposobienia do przemysłu węglowego.

W celu ostatecznego uregulowania tych spraw, wyłoniona została podkomisja, złożona z 10 przedstawicieli rządów, 5 przedstawicieli pracodawców oraz 10 pracowników.

Wszystkie państwa, biorące udział w pracach Komisji, zobowiązały się

Artystyczny skarb

Na terenie powiatu jeleniogórskiego odnaleziono 6 cennych obrazów. Są to kopie starych mistrzów z Gali i Dreźnieńskiej (najbardziej wartościowym jest portret żony Rembrandta, Hendrije Stoffels).

Obrazy te są już umieszczone w Muzeum Regionalnym w Jeleniej Górze.

Światło na morzu

Po raz pierwszy od zakończenia wojny zapalono elektryczne światło wielkiej latarni morskiej w Sołtysowie. Latarnia ta ma zasięg 20 mil morskich i charakterystykę grupową o okresie 12 sekund.

Z tych cech głównych możemy wymienić przede wszystkim dwie: **UDZIAŁ CZYNNIKA SPOŁECZNEGO W KIEROWANIU PROCESAMI GOSPODARCZYMI, ORAZ PLANOWOŚĆ.**

UDZIAŁ CZYNNIKA SPOŁECZNEGO

Rola czynnika społecznego uregulowana została w pierwszym rządzie przez dekret o Radach Zakładowych, zapewniający robotnikom i pracownikom nie tylko udział w normowaniu zatrudnienia w poszczególnych zakładach, ale chociażby poprzez tzw. „naraady produkcyjne”, także pewien udział w kierowaniu wytwórczością.

Wszelkie zamachy na uprawnienia Rad Zakładowych w jakimkolwiek bądź zakresie, poza zastrzeżonymi uprawnieniami aparatu państwowego, muszą być uważane za zwracanie się przeciw zasadniczej koncepcji ustrojowej wyznaczającej poważną rolę reprezentacji robotników.

Zwiększająca się rola Związków Zawodowych, jako jednolitej reprezentacji świata pracy, wskazuje na coraz pełniejsze urzeczywistnianie idei powoływania mas do udziału w kierowaniu procesami gospodarczymi. Jednocześnie to samo znaczenie

posiadają również dekryty, dotyczące walki z drożyzną i spekulacją, oraz usprawnienia wymiaru i poboru podatkowego. Stworzenie Komisji Notowania Cen, Komisji Kontroli Społecznej i Obywatelskich Komisji Podatkowych oznacza dalszy krok naprzód w realizacji hasła nie tyle „GOSPODARKI DLA MAS PRACUJĄCYCH”, ile „GOSPODARKI MAS PRACUJĄCYCH” gospodarki rzeczywistej społecznej.

Sektor spółdzielczy, będący z natury rzeczy najbardziej może w ścisłym tego słowa znaczeniu społecznym odcinkiem gospodarki, przez do korywaną ostatnio odbudowę samorządu wewnętrznego (zjazdu delegatów „Społem”) umocnił jeszcze swój charakter.

W RAMACH PLANU

Wszelkie działania gospodarcze, wiążące jak obecnie w sobie zagadnienia odbudowy i przebudowy, odbywają się w ramach planu. Planowość jest też drugą naczelną cechą realizacji polskiego modelu gospodarczego.

Konsekwentne przeprowadzenie zasady planu jest podstawą ujednoczenia dyspozycji gospodarczej w skali państwa i ono też tylko zapewnia u-

niknięcia chaosu i ewentualnej, szkodliwej rywalizacji pomiędzy poszczególnymi ośrodkami dyspozycji życia ekonomicznego. Planowość wyznacza odpowiedni udział czynnikowi społecznemu, zostawiając też w miarę potrzeby miejsce na jego interwencję.

Odebranie kluczowych, decydujących pozycji gospodarczych z rąk prywatnych posiadaczy, kierujących się osobistym, klasowym interesem, pozwoliło na uzgadnianie działalności poszczególnych sektorów, inicjatyw prywatnej, której zachłanność się zapobiegła, mas pracujących, dając podstawę dla realizacji następnych etapów drogi postępu gospodarczego. Przejście na nowy etap musi być z kolei utwardzone otworzeniem się nowych perspektyw rozwojowych, stworzonych przez planowe uporządkowanie i podniesienie ogólnego poziomu gospodarczego kraju.

TADEUSZ SOLTAN

Dzień Wielkiego Święta

W trzecią rocznicę powstania P. K. W. N.

Tylko 10 dni dzieli nas od trzeciej rocznicy powstania Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego. Dwa razy obchodzili już kraj uroczystości, które przypominały o historycznym znaczeniu koncepcji PKWN, sformułowanej w manifestie, ogłoszonym w Chełmie Lubelskim. Każda z tych różnic pozostawiała za nami rok wyjątkowej pracy nad ugruntowaniem spokoju w Polsce, nad stabilizacją stosunków, rok walki o utrwalenie zasad manifestu PKWN.

Wkrótce upływa trzeci rok tej pracy. Będziemy obchodzili tę rocznicę, jako wielkie święto radości i

zwycięstwa, bo trzy minione lata wprowadziły naród na szlak pewny i trwały, którego ostatnim przekroczonym już punktem węzłowym były wybory, zakończone walnym zwycięstwem obozu demokratycznego.

Dzień 22 lipca, dzień radości i zwycięstwa upamiętniony zostanie licznymi uroczystościami. Stosownie do charakteru tegorocznego obchodu, obok akademii przewidziane są liczne imprezy rozrywkowe. Imprezy te połączone będą z krótkimi prelekcjami, obrazującymi znaczenie Święta Odrodzenia.

Ze względu na okres żniw obchody na wsi przesunięte zostaną na niedzielę 20 lipca. Tak więc w mieście w dniu 22, na wsi — 20 lipca rzesze mieszkańców będą się mogły udać na zabawy ludowe, występy zespołów artystycznych, bezpłatne pokazy filmowe itd. W miastach odbę-

dą się poza tym w dniu 21 bm. akademie.

W całym kraju powstają obecnie wojewódzkie, powiatowe, gminne i wiejskie komitety obchodu Święta Odrodzenia Polski. Do Komitetów tych wchodzi przedstawicielstwo Narodowych, partii politycznych, organizacji społecznych, zawodowych i młodzieżowych oraz Wojska Polskiego.

Komitety zajmą się organizacją akademii i imprez rocznicowych. Spoczywa na nich obowiązek sprawnego zorganizowania strony technicznej uroczystości oraz przede wszystkim wielkich haseł i historycznego znaczenia PKWN. Jest to bowiem dzień, w którym każdy obywatel winien dokonać przeglądu swojego udziału w budowie demokratycznej Polski. (SAP).

Dalekobieżne linie autobusowe

Kłopoty P. K. S.

Państwowa Komunikacja Autobusowa dysponuje obecnie 520 autobusami na 330 liniach. Należy zwrócić uwagę, że istnieją pewne trudności w zwiększeniu taboru. Nowy pojazd kosztuje obecnie 2-2,5 mil. zł. Pojazd używany UN-RR-owski natomiast już 160 tys. złotych.

Bez wprowadzenia nowych autobusów lub ich podwozi komunikacja oparta wyłącznie na zdezelowanym taborze niemieckim oraz zużytym i trudnym do re-

montu taborze amerykańskim nie może być ani niezawodna, ani trwała. Obecny stan taboru umożliwia tylko komunikację w promieniu do 200 km.

Z chwilą otrzymania większej ilości samochodów przystosowanych do dalekiej podróży, Państwowa Komunikacja Samochodowa uruchomi linie dalekobieżne.

Państwowa Komunikacja Samochodowa ma w najbliższej przyszłości zastosować na szeroką skalę paliwa zastępcze.

Hutnictwo otrzymuje surowiec

Zagraniczne dostawy rud

Dostawy rud krajowych i odpadków żelazonośnych w maju br. wynosiły około 41.750 ton wartości ca 63.333.000 zł. Dostawy wykazują dalsząwyżkę w stosunku do kwietnia br. o 1.139 ton. Dowodzi to coraz sprawniejszego wydobywania rud z kopalń śląskich,

Ogólna wartość dostarczonych hutnictwu rud zagranicznych wyniosła 133.617.000 zł. W maju br. dostarczono ogółem rud szwedzkich 60.401 t, z czego bezpośrednio z portów 41.120 t, ze składowisk Koźlu i Zabru 19.281 t rudy żelaznej rosyjskiej 14.330 t, oraz rudy manganowej 2.196 ton.

NASZ felieton

Plotkarze historii

Wielkie wydarzenia historyczne mają swoje kulisy i trzeba niekiedy wielu lat, nim jakiś historyk nie odgrzebie pilnie ukrywanej tajemnicy, lub emerytowany mał stanu nie zdradzi w swych pamiętnikach istotnych przyczyn, które pokierowały w ten o nie inny sposób biegiem wydarzeń.

Dokoła spraw, kryjących w sobie coś niejasnego, nie dają cego się łatwo i po prostu wytłumaczyć, wytwarza się atmosfera plotki historycznej, stanowiącej w większości wypadków łakomy żer dla żądnych sensacji tłumów.

Niekiedy bywa jednak tak, że okoliczności towarzyszące mimowolnie zmuszają do zastanowienia się, czy za zbiegiem faktów nie kryją się jakieś nieznanne siły. Pozorne wygaśnięcie podejrzeń wobec jakiegoś wydarzenia, nie przeszkadza, że po pewnym czasie znów, z tego lub innego powodu uwaga opinii publicznej wraca, do zdawałoby się że już zapomnianej sprawy.

Tak jest na przykład z przyczyną tragicznej śmierci generała Władysława Sikorskiego, na którą zwrócić uwagę wysiłkiem jednego z konserwatywistów angielskich.

Posel major Beamish znany zresztą ze swojego zainteresowania sprawami polskimi, zwrócił się w Izbie Gmin zapytaniem do ministra lotnictwa, czy może zbliżyć wyczerpujące oświadczenie na temat okoliczności, w których zdarzyła się katastrofa samolotu, wiozącego ówczesnego premiera i wodza polskich sił zbrojnych na zachodzie. Minister Noel Baker, odpowiadając na interpelację stwierdził, że sąd śledczy RAF-u przeprowadził szczegółowe śledztwo, którego wynikiem było doświadczenie przez rzeczoznawców do przekonania, iż powodem katastrofy było zacieśnienie steru, wszelki akt sabotażu jest natomiast całkowicie wykluczony.

Nie wiemy, czy oświadczenie ministra zadowoliło posła Beamisha, jednak sam fakt poruszenia całej sprawy można uważać za charakterystyczny dla oceny przez społeczeństwo angielskie okresu wojennego i jego najprzeróżniejszych aspektów.

Bezpośrednio po zakończeniu działań wojennych prasa zachodnio-europejska rola się od rewelacji, które odsłaniały nie jedno wydarzenie z kulisy teatru politycznego i wojskowego, nieznanych szerszemu ogółowi. Stworzyło to jednocześnie podstawy dla pewnej nieufności w ocenianiu poszczególnych posunięć i charakteru używanych metod.

Dość przypomnieć dobrze we Francji znaną sprawę tzw. pułkownika Passy, b. szefa gaullistowskiego wywiadu, przeciw któremu wysunięto następnie szereg poważnych zarzutów.

Sprawa śmierci generała Sikorskiego, z której niektórzy chcieli uczynić t. zw. szlagier, do tego celu napewno nie nadaje się. Nie możemy dziś z całą pewnością stwierdzić, czy i o ile pogłoski z nią związane są prawdziwe. W każdym razie nie można chyba uważać za wskazane czynienie z niej przedmiotu prawie że brukowej sensacji. Ostatecznym wyjaśnieniem nie sprzyja napewno atmosfera kronikarskiego plotkarstwa.

(TS).

